ION CEL SĂRAC ȘI ZÂNA LACULUI

Cică au fost undeva într-o țară un om și o femeie, și cât au trăit au tot argățit pe la boieri. Dar din munca lor nu se alegeau cu nimic. De slujeau pe haine, se ponoseau, de slujeau pe bani, se cheltuiau, de slujeau pe vite, se treceau. Nu le mergea la nimic, și pace. De munci grele, de necazuri a murit și omul, și femeia. Și au lăsat din urma lor un bordei și un ogor. Orfan pe acest pământ, fără sprijin de nicăieri, a rămas și un băiat al lor cu numele Ion.

Ce să facă băiatul singur? A semănat ogorul din jurul bordeiului cu grâu. La vremea lui a crescut grâul mare, frumos, o dragoste să te uiți la el. De la rădăcină și până la vârf avea numai spice de aur.

— Acuma, face Ion, să-mi caut o seceră bună, să secer grâul, să nu se scuture.

A umblat pe la iarmaroc, pe la fierari, a cumpărat o seceră și se întorcea să pună lanul în clăi. Când colo, se uită el, grâul tot era scuturat de păsări, până și paiele erau mâncate.

A rămas băiatul sărac fără seamăn, de nu avea după ce bea o gură de apă.

Umblă el așa necăjit cât umblă și se gândește:

„O să semăn ogorul cu hrișcă și tot o să strâng roadă anul acesta”.

A semănat hrișcă și a răsărit bine, a înflorit și se arăta roadă multă, dar într-o noapte a dat o brumă și s-a topit toată hrișca din vârf până în rădăcină.

Amu văzuse băiatul că-i nevoie mare și s-a pornit în lume. Și a tot mers pe dealuri necălcate, pe văi neumblate și a ajuns la o curte boierească. Acolo s-a oprit să argățească un an. La un an, a primit simbrie un mânz. Bucuros s-a pornit el înapoi și a poposit la o margine de pădure. Niște lupi s-au repezit din pădure și au mâncat mânzul. Ce să facă atunci sărmanul Ion? Iar s-a dus la boierul la care argățise. Stăpânul l-a primit și i-a zis:

— Spune, Ioane, ce răsplată vrei, că ce îi cere ți-oi da.

Se uită Ion și vede o piatră de moară.

— Nu știu, stăpâne, pe ce să slujesc, că la nimic nu-mi merge, doar pe piatra cea de moară să ne împăcăm să-ți slujesc.

— Vai de mine, măi băiete, de ce să-ți prăpădești munca în zadar, a răspuns stăpânul, alege și tu altă plată.

— Pe vite nu mai slujesc, vreau să slujesc pe piatra cea de moară.

S-au împăcat și a argățit băiatul cu tot înadinsul. După ce s-a împlinit slujba, i-a dat piatra cea de moară, și Ion a dus-o și a așezat-o dinaintea bordeiului.

Când venea cu cofele de la izvor, le așeza pe piatră și se uita bucuros la ele ca la o mare avere.

Într-o bună zi, s-a ridicat o furtună năprasnică, cerul s-a înnourat, a început să tune și să fulgere, și a detunat piatra, de s-a făcut ea mici fărâme.

Ion s-a uitat la piatra cea de moară și, când a văzut-o numai bucăți, a zis:

— Nici la pâine, nici la vite, nici la piatră seacă nu-mi stă norocul. O să mă duc în lume să-mi caut altă soartă, alt noroc.

Și și-a pus în traistă ce a mai avut și s-a pornit în lume și mai amărât ca altădată.

Dacă s-a pornit, a mers și a tot mers, zi de vară până-n seară, și a ajuns la o braniște domnească. Acolo un om punea fânul în stoguri.

— Măi, om bun, ajută-mă să stoguiesc fânul, să nu mă asfințească soarele.

— Ți-oi ajuta, de ce să nu-ți ajut, că tot caut de lucru.

A tras căpițele la stog și până în seară a mântuit de clădit. Omul n-avea parale să-l răsplătească și i-a dat un cocoș.

Ion a luat cocoșul, s-a pornit mai departe și a ajuns la curtea împăratului. A bătut în poartă și a ieșit un strajnic.

— Ce trebuință ai?

— Vreau să vorbesc cu împăratul, să mă jeluiesc, să-i spun de necazurile mele.

Curtenii au închis poarta și i-au spus că, de a îndrăzni să intre, o să-l asmuțe cu câinii și o să-l pună la dubală.

Trei zile și trei nopți a stat Ion și a așteptat nebăut și nemâncat la poarta împăratului.

Tocmai după trei zile l-a auzit împăratul strigând la poartă și a întrebat:

— Cine-i acolo?

— Luminate împărate, de câteva zile stă un om și așteaptă să vorbească cu luminăția voastră!

— Du-te și îl cheamă!

Se duce strajnicul și îi face știută porunca să vie în palat.

Omul a intrat cu cocoșul subțioară, s-a închinat.

Împăratul l-a întrebat:

— Ce trebuință ai și ce umbli cu cocoșul acesta subțioară?

— Că ia, am venit și eu să-l dau celui ce mă va judeca drept.

— Spune, ce poftești să afli?

— Luminate împărate, dacă n-au mai muncit părinții mei pe lumea aceasta, și muncesc și eu din noapte până în noapte, și n-am nimic la casă…

Împăratul s-a încruntat:

— Da bine, drumețule, unde te visezi, cine te-a pus la cale să intri cu cocoșul la palat? Ori te-ai gândit să mă iei în batjocură? Judecata pe care o ceri nici un împărat pe lume n-o poate face. Pleacă, și altă dată de vei veni, să știi, capul îți va sta unde-ți stau picioarele.

Băiatul a ieșit pe poarta palatului și mai amărât decât intrase. Întreba, întreba, și adevărul nu era chip să-l afle. Se pornește el și merge cale lungă să-i ajungă, și nu scurtă, că aceea mai rău încurcă, și ajunge la o răscruce de drumuri și a mers tot înainte, nu s-a abătut nici într-o parte și a văzut un foc arzând și un sihastru cu barba până în talpa piciorului. Sihastrul l-a chemat pe drumeț și l-a

întrebat:

—Încotro ții calea, om bun, cu cocoșul acesta?

Da flăcăul face:

— Umblu prin lume, cine mă va judeca drept, să-l răsplătesc cu cocoșul.

Sihastrul de la foc întreabă:

— Ce necazuri ai? Hai vorbește, ce dorești să afli?

— Dacă n-au mai muncit părinții mei pe lumea aceasta, și muncesc și eu zi și noapte, și n-am nimic la casă.

— De mare lucru mă întrebi, voinice. E peste fire să-și afle cineva ursita. Ia și te însoară, că în doi mai degrabă veți afla norocul.

Băiatul i-a dat cocoșul, și moșneagul de la foc i-a arătat o cărărușă printre dumbrăvi și braniști.

— Apucă pe cărărușa aceasta și mergi până vei ajunge la un ceair verde. Acolo este un lac cu lapte, unde vin trei păsări la scăldat. Pe mal ele își lasă aripile și se prefac în zâne. Una cu rochia ca câmpul cu florile, alta cu rochia ca luna cu zorile, a treia, cea mai mică, e îmbrăcată într-o rochie frumoasă ca soarele cu razele. Tu să iei aripile la zâna cea mai mică, să te ascunzi sub nisipul din izvorul de la malul lacului și să stai acolo până va striga ea de trei ori: „Ieși, văzutule și nevăzutule, tu vei fi al meu și eu voi fi a ta”. Atunci poți să ieși, că ea va fi a ta. Să trăiți bine, căci zâna aceea are să-ți fie femeie.

— Rămâi sănătos, moșule!

— Mergi cu sănătate, fie-ți drumul cu folos.

Se pornește băiatul și cât mergea numai codrul verde îi sta în fată. Așa a mers el până a ieșit la un ceair verde și la niște zăvoaie de sălcii, unde se auzea murmur de izvor. S-a oprit băiatul după cale lungă, și acolo i-a fost masul și popasul. Lângă izvor, la malul lacului, cât stătea, tot priveghea, era numai ochi și urechi, să afle cine se va scălda în lacul acesta.

Iată că pe la vreme de noapte, pe lună, vin trei păsări la scăldat. Pe malul lacului ele și-au lăsat aripile, s-au

prefăcut în trei fete mari, în trei zâne, vorba cântecului: tot un stat, tot un purtat, tot un ochi, tot o sprânceană și frumoase fără seamăn; una cu rochia ca câmpul cu florile, alta cu rochia ca luna cu zorile și a treia, cea mai mică, îmbrăcată într-o rochie aleasă ca soarele cu razele, de lumina locul pe unde trecea. Și au pășit așa toate trei pe iarbă, de pe iarbă pe piatră, de pe piatră în lacul cu lapte, să se scalde.

El a văzut bine unde a pus zâna cea mai mică aripile, s-a repezit, cât l-a ținut duhul, le-a luat și s-a ascuns în nisipul din izvor și a mai pus și o brazdă pe deasupra.

S-au scăldat zânele cât s-au scăldat și au venit la mal. Cele două mai mari au îmbrăcat aripile și au zburat, iar cea mai mică striga și îngrozea să-i dea aripile, că îneacă lumea cu apă. Și pe dată s-au ridicat niște nouri negri cu tunete și fulgere să rupă pământul, iar băiatul stătea sub nisipul din izvor, habar de grijă.

Neaflând pe nimeni în cuprinsul acelui ceair, a venit zâna la izvor și a cuvântat:

— Care mi-a luat straiele, de-a fi femeie bătrână, să-mi fie mamă; de-a fi om, să-mi fie tată; de-a fi fată, să-mi fie soră.

El tace. Atunci zâna a strigat:

— Ieși, văzutule și nevăzutule, de-i fi flăcău, să-mi fii soț până la moarte!

El n-a răspuns până n-a strigat zâna de trei ori. Abia după ce a strigat a treia oară, el a întrebat:

— Facem nuntă?

— Facem.

Atunci el a ieșit, și cum s-au văzut, s-au strâns în brațe, s-au sărutat pe fată, că trebuia zâna după aceasta să-i fie parte, adică soție până la moarte. Dimineața, s-au pornit să meargă la cununie, să se lege după obicei. Soarele, când a răsărit și a văzut o mireasă așa de frumoasă, a încremenit pe loc. Mă rog, vroia și el să aibă așa o zână. S-a repezit și a luat-o și a dus-o tocmai în împărăția cerului.

A rămas sărmanul băiat scârbit și întristat ca și mai înainte.

— Măi, zice el, se vede că nu mai am eu parte de noroc pe lume.

Se pornește înainte să se tocmească să slujească cu luna, cu anul și a ajuns într-un târg. În târgul acesta bătuse toba trei zile, și crainicii dăduseră de știre că împăratul are un copac înalt cu vârful tocmai la cer, și cine s-a afla și a cuteza să se suie în copac, să-i aducă poame, îi dă jumătate din împărăție.

Mulți au încercat să se suie în copacul acela, dar au căzut jos și nu s-au mai sculat.

Drumețul s-a dus într-o zi la împărat și i-a zis:

— Luminate împărate, lasă-mă să mă urc în copacul acesta, să-ți aduc poame.

I-a dat voie împăratul, și a prins el a se urca din creangă în creangă tot sus la cer. Dacă ostenea, își făcea pat de crengi și se odihnea. Așa s-a urcat el în sus și a ajuns unde copacul avea trei craci: unul la răsărit, unul la amiază și unul la apus. Cracul de la răsărit era încărcat cu mere domnești, cel dinspre amează - cu prăsade[1], iar cel de la apus - cu alune. El s-a urcat pe creanga cea de la amiază și mânca prăsade.

Soarele din cer îl vede și-i vorbește:

— Bună ziua, măi omule. Ce faci acolo în pom?

— Ia mănânc și eu niște fructe.

— N-ai vrea să mergi în împărăția mea să mâi razele, că eu sunt logodit numai de vreo trei zile și vreau să fac nuntă.

— Vreau, de ce să nu vreau. Mi-i da trei pungi de galbeni și mâncare de trei ori pe zi.

— Cât ceri îți dau, plata și mâncarea o să ți le aducă dimineața la răsărit Păsărilă-Lăți-Lungilă; la prânz, Brumarul-cel-Mare; la amiază, un Lup-cu-capul-de-Fier, iar la chindii o să-ți aducă mâncare un Balaur-cu-solzii-de-Aur,

[1] *prăsade* - pere.

care fierbe piatra și poartă ploile și e mai mare peste fulgere și tunete. Cum ți-i voia, te prinzi?

— Mă prind.

— Atunci zi: hop, hop, unde mă gândesc, acolo să mă găsesc! Și să te gândești la împărăția Soarelui.

Ion a zis:

— Hop, hop, unde mă gândesc, acolo să mă găsesc.

Și când a zis așa, s-a și pomenit la casa Soarelui.

Ion era ostenit ca vai de dânsul. Soarele l-a pus la masă, l-a ospătat, apoi l-a dus la raze și i-a arătat cum să le mâie.

Îndeplinea Ion porunca întocmai cum spusese, din zori până la răsăritul Soarelui și s-a oprit într-o grădină de aur și aștepta să-i aducă mâncare.

Păsărilă-Lăți-Lungilă a întârziat mult cu mâncarea.

Când l-a văzut că vine, de departe i-a strigat:

— Haide, Păsărilă, că s-a pus soarele drept inimă.

Dar Păsărilă răspunde:

— Dumneata, voinice, știi una: să mâi razele soarelui, altă grijă nu ai, iar eu sunt stăpân pe păsări.

— Și ce grijă ai?

— Eu le dau porunci, unde să se ducă, ce să facă, le povățuiesc să nu meargă la cei săraci să le mănânce pâinea, dar să meargă la cei bogați.

Ion se repede și-l apucă de piept, îl scutură bine și-l zdupăcește[2].

— Argate, pentru ce faci aceasta?

— Mă mai întrebi?! Pentru că ai lăsat vrăbiile să-mi mănânce grâul cel cu spicele de aur!... Ai noroc că iești om bătrân, da altfel n-ai scăpa din mâinile mele.

I-a dat drumul Ion și a plecat să mâie razele mai departe. La vremea prânzului s-a oprit în altă grădină de aur din împărăția soarelui.

Brumarul-cel-Mare întârzia să vină cu mâncare. Când l-a văzut argatul, l-a luat cu ceartă și ocară:

— De ce ai întârziat cu mâncarea?

---

[2] *A zdupăci*, a bate cu pumnul.

Da Brumarul-cel-Mare face:

— Bine-i de dumneata, că alt lucru n-ai, decât să mâi razele soarelui. Dar eu sunt stăpân pe brumă, pe promoroacă, pe viscol, pe spulber.

— Așa, vasăzică, și ce povețe le dai?

— Le spun să nu meargă să înghețe semănăturile celor săraci, dar să se ducă la cei bogați, că au lanuri multe și mari, de nu le țin seama.

Ion se repede, îl prinde vârtos de barbă și îl bate.

— Ce faci?

— Știu eu ce fac. Pentru că ai degerat hrișca și n-am avut nici un folos dintr-însa. Ai înghețat-o într-o noapte, că până dimineață stătea toată fiartă și pătulită[3], la pământ.

Brumarul-cel-Mare a lăsat mâncarea și a scăpat cu fuga.

Ion a stat la masă și s-a pornit cu razele mai departe pe cer, pe pământ, pe suflare de vânt.

La amiază a poposit într-o grădină de aur din împărăția soarelui și tot se uita în lungul drumului, de nu vine cineva cu mâncarea. Stând așa și așteptând, a văzut un lup cu capul de fier, care venea cu mâncare.

— Haide, lupule, că mi s-au scurs ochii uitându-mă în lungul drumului, de când tot te aștept.

— Dumneata ai numai un lucru, să porți razele, iar eu câte le am, nu-mi ajung mâini și picioare.

— Și ce slujbă mai ai?

— Eu sunt împăratul lupilor. Îi pun la cale ce să facă, îi stăpânesc, nu-i las să se ducă la unul sărac să-i mănânce vita, pe care o mai are, dar să se ducă la cirezele boierilor, că acolo au de unde mânca de ajuns și de rămas.

— D-apoi, împărate lupule, eu am argățit un an pe un mânz și, când mă duceam cu el acasă, tu ai îndreptat lupii și l-au mâncat la marginea codrului, de muream de scârbă.

Și l-a luat și pe acesta la trei parale, că numai fuga l-a scăpat pe lup de păruială.

A stat Ion la masa de amiază și s-a pornit să mâie razele

[3] *Pătulit*, culcat la pământ, aplecat.

mai departe. Așa le-a tot mânat el în cer, pe pământ și în suflare de vânt, până la chindii.

La chindii s-a oprit într-o grădină de aur a soarelui. „Mă răpune foamea de a mânca ce mi-i, și balaurul nu mai vine.”

La o habă[4] vine balaurul val vârtej, sărind din deal în deal, din vale în vale. Ion i-a strigat de departe:

— Silește, Balaure, silește, că foamea mă curmă la inimă! De ce vii așa de târziu?

— Tu altă grijă nu ai decât să mâi razele, iar eu am multe și-mi vine greu să le scot la capăt pe toate.

— Și ce anume ai de făcut?

— Păi, ca să știi, mai am de fiert piatra, de purtat ploile, de păzit fulgerele și de îndreptat tunetele, să nu detune casa vreunui om sărac, să rămâie fără adăpost, dar să detune numai la cel bogat.

Ion îl și apucă de gât:

— Cum atunci te-a lăsat inima și mi-ai sfărâmat piatra cea de moară, care îmi era dragă și pentru care am slujit un an întreg!?

L-a luat Ion în răspăr pe balaur, că acela nu nimerea drumul pe care venise.

Ospătează Ion masa de chindii și iar se apucă de mânat razele și le-a tot mânat până la capătul zilei.

Când s-a întors seara la curte, îl vede pe Soare gătindu-se să meargă la cununie. Și cu cine credeți? Cu zâna cea mai mică!

El de scârbă și necaz apucă o secure și taie pomii de aur din grădină și îi răstoarnă în calea Soarelui.

Toți ortacii Soarelui: și Păsărilă-Lăți-Lungilă, și Brumarul-cel-Mare, și Lupul-cu-Capul-de-Fier, și Balaurul-cu-Solzi-de-Aur se plânseră în ziua aceea că-i buzdugănise Ion, argatul, încât abia au scăpat cu zile.

A venit Soarele la Ion și l-a întrebat:

— De ce l-ai bătut pe Păsărilă-Lăți-Lungilă?

---

[4] De la o ~ (de vreme) de la un anumit timp încoace.

— Trebuia să-l bat și mai bine, fiindcă a dat drumul păsărilor și mi-au mâncat un lan de grâu. Și ce lan! Fiecare firișor de la vârf până la rădăcină era bătut cu spice de aur.

— E vinovat. Dar pe Brumarul-cel-Mare de ce l-ai scuturat de barbă?

— Pentru că mi-a înghețat un lan de hrișcă în floare și s-a topit tot, de n-am înțeles nimic dintr-însul.

— De-i așa, e vinovat. Dar pe Lupul-de-Fier de ce l-ai întrunchinat?

— Cum era să nu-l probozesc, dacă a dat drumul lupilor și mi-au mâncat mânzul, pentru care slujisem un an.

— S-a cuvenit. Dar pe Balaurul-cu-Solzii-de-Aur de ce l-ai pedepsit?

— L-am pedepsit, fiindcă mi-a detunat o piatră de moară, pentru care argățisem un an.

— Bine i-ai făcut. Iar eu cu ce sunt de vină că mi-ai tăiat pomii de aur și mi-ai înfundat drumurile și cărările?

— Ești de vină, că mi-ai luat femeia.

Soarele o cheamă pe Zâna cea frumoasă și o întreabă:

— Zână prea frumoasă, a cui ești?

Zâna răspunde:

— A lui Ion Săracul sunt!

— De-i așa, ia-ți-o și mergi cu bine. Cine strică casa altuia n-are loc nici în cer, nici pe pământ.

Și Zâna atunci a vorbit:

— E-e, Ioane, de mult te aștept să mă iei din cer, să mă duci pe pământ, să facem nuntă.

S-a dus Ion cu Zâna cea frumoasă la copacul acela, pe care se urcase la cer, a cules mere domnești, prăsade și alune și s-a coborât jos.

A mers Ion cu poamele drept la împărat și i le-a dat.

Când l-a văzut împăratul cu poame și cu o fată așa de frumoasă, inima i se închise, fața i se întunecă: vroia acum cu dinadinsul să aibă această zână frumoasă, ba, pe lângă, și împărăția întreagă. Mai în scurt, împăratul cel lacom a

chemat îndată divanul și a întrebat ce să facă.

— Ie-i capul! îl sfătuiau sfetnicii.

— Alei, ce cuvinte rostiți voi! Cum pot să-l mântui de zile fără de nici o vină?

—Împărate, nu-l omorî, dă-i niște porunci grele, să nu le poată scoate la capăt, și atunci sfârșește-l de zile. Spune-i să sădească o vie, cât cuprinzi cu ochii în jurul palatului, și până mâine dimineață să fie butucii crescuți, să vorbească butucul cu vița, vița - cu bobița și poama coaptă să fie, să spânzure strugurii în palat, să întinzi mâna și să-i ajungi din crivat.

L-a chemat pe Ion și i-a spus împăratul:

— Văd că ești om vrednic. Din câți s-au urcat în copac, numai tu te-ai întors cu poame și se cuvine să-ți dau jumătate de împărăție, dar mai întâi să-mi îndeplinești o poruncă. Până mâine dimineață locul din jurul palatului, cât îl cuprinzi cu ochii, să fie sădit cu vie și butucii să fie crescuți, să vorbească butucul cu vița și vița - cu bobița, când m-oi scula dimineață să spânzure strugurii copți în palat, să-i ajung din crivat.

— Bine-i și așa, împărate, a răspuns Ion, și a plecat scârbit, luându-se cu gândul că poate a răsări dreptatea de undeva.

Ajunge el și-i spune Zânei:

— Nu știu, jumătate de împărăție voi primi ori nu, dar capul știu că o să mi-l taie.

— Și pentru ce?

— Uite și uite ce poruncă mi-a dat împăratul, să fac într-o noapte așa o vie, ca să vorbească butucul cu vița și vița - cu bobița, că unde s-a mai pomenit una ca aceasta?!

— Cine ți-a dat așa poruncă, nu ți-a dat să te crească, dar ți-a dat să te prăpădească. Nu te scârbi și nu te întrista. Dă aripile, care le-ai luat de la mine, iar tu culcă-te și dormi, că ești trudit.

Ion s-a culcat, iar Zâna a desfăcut cele două aripi, și ca din pământ au apărut doi lei-paralei cu cușmele în mână și

au întrebat:

— Ce dorești, stăpână ?

— Vedeți dealurile din jurul palatului?

— Vedem.

— Să luați să asemănați locul și până mâine în revărsatul zorilor să sădiți o vie, cât poate cuprinde ochiul omului, poama crescută să fie, să vorbească butucul cu vița, vița - cu bobița, când s-a scula împăratul să culeagă struguri copți din crivat.

Și când au șuierat cei doi lei-paralei o dată…, au prins a ieși din pământ, din iarbă verde, tot ortaci de ai lor, mulți ca frunza, iuți ca spuza și i-au trimis cât mai iute la muncă în toate părțile, să facă dealurile vale și să dureze o podgorie în toată legea, cum a fost porunca. Și au lucrat toți cât a fost draga de noapte: unii arau, unii răsădeau, unii cotorau, unii legau, alții retezau lăstarii, și până în zori de ziuă erau strugurii copți, numai buni de cules.

În răsăritul soarelui veneau căruțele cu panere de poamă la palat.

Zâna l-a sculat pe Ion:

— Hai, pornește și tu, Ioane, de vezi poama.

Când s-a uitat el în jur, cât cuprinde ochiul omului era numai vie.

A mâncat împăratul poamă coaptă, a ieșit în pridvor și se minuna de o vie ca aceea.

Tot atunci au venit și sfetnicii divanului, boierii.

— Aceasta a făcut-o, luminate împărate, dar acum să-l trimiteți să aducă fluierul fermecat din volbura mării, care cântă singur.

L-au chemat strajnicii și i-au spus porunca împăratului.

Vine el scârbit și amărât și-i spune Zânei:

— Iată ce mi-a poruncit acuma împăratul.

— Ți-a dat o poruncă grea, să te prăpădească. La volbura mării trăiesc uciganii, acolo e sălașul necuraților, și numai ei pot să facă un asemenea fluier, - a spus Zâna și a scos inelul de pe deget, și i l-a dat lui. Na, ține-l, la vreme de

neputință ți-a fi de trebuință, când îți va fi dor de mine să-i dai drumul și să pășești tot din urma lui. Acum mergi cu bine, fie-ți drumul cu folos.

Și-au luat ei rămas bun, și s-a pornit Ion la drum lung și s-a dus cât pe lume, cât pe sub lume, și a ajuns la malul mării. Acolo s-a așezat jos, scârbit și amărât, și a oftat o dată adânc, cu jale și cu durere:

— Of, of, of!

În clipa aceea apare un om în fața lui și zice:

— Eu sunt Oftea, ce m-ai chemat?

Ion a prins a lăcrăma și a se tângui.

— Cum n-oi ofta și n-oi lăcrăma, dacă mi-a poruncit împăratul să-i aduc fluierul care cântă singur de la volbura mării. Și acuma unde să-l caut eu în apă?

— Așa un fluier îl pot face uciganii în șapte ani, dar toată vremea aceasta trebuie să fii treaz, să nu ațipești nici o clipă. Te prinzi să nu dormi?

— Mă prind.

Oftea l-a luat atunci în spate și s-a dus prin apă până la volbura mării. Acolo Mamonul Mamonilor, cel mai mare peste ucigani, l-a întrebat:

— Ai venit de bunăvoie?

— Ba de nevoie.

— Apoi dar bine, te las cu zile, altfel ar fi rău.

Și i-a spus că, dacă n-a dormi șapte ani, o să-i facă un fluier care cântă singur.

Din clipa aceea uciganii, necurații, s-au apucat de lucru la fluier cu tot temeiul și au lucrat trei ani de zile în șir, și toată vremea aceasta Ion n-a închis un ochi. După trei ani l-a răzbit somnul și a început a ațipi.

— Ioane, Ioane, ce faci, dormi?

— Nu dorm, nu!

— Ia seama, că amuș stricăm fluierul! Ni s-a părut că ai ațipit…

— Stau așa și mă gândesc, ce să fie oare mai mult pe lume: iarbă în luncă, ori frunză în codru?

Diavolii din fundul mării s-au lovit peste frunte. Nici ei nu știau.

— Stai să ne ducem să numărăm și ți-om spune.

Au ieșit toți diavolii din fundul mării și s-au apucat de numărat. Cât au umblat ei pământul în lung și în lat, Ion a avut când dormi și când se trezi.

După ce au terminat de numărat, au venit și i-au spus:

— Cu nouă fire e mai multă iarbă decât frunză.

Și iar s-au apucat de lucru și lucrau zi și noapte. După trei ani fluierul era gata, mai trebuia înflorit și poleit, dar Ion nu mai putea de somn și a început a clipoci.

— Ioane, Ioane, ce faci acolo, dormi?

— Nu dorm, mă tot frământă gândul să aflu ce este mai mult în mare: pește ori nisip.

Dracii au căzut pe gânduri, vroiau și ei să știe și s-au dus să numere.

Ion a rămas singur și a avut când dormi și când se trezi.

Ca să numeri peștele și nisipul din mare se cerea amar de vreme. Se trezește Ion, se uită la inel și își aduce aminte de Zână. Și dacă l-a pălit dorul de casă, n-a mai așteptat să fie fluierul înflorit și poleit, l-a luat, a dat drumul inelului și, mergând după dânsul, a ieșit la malul mării. Când a călcat pe mal, s-a pomenit cu dracii în fată.

— Stai, Ioane, să facem fluierul până la capăt, ne-a mai rămas să-l înflorim, să-l poleim.

— Lăsați-l, cântă bine, îl duc și așa ne înflorit și nepoleit.

Și picior după picior s-a pornit după urmele inelului și a mers pe iarbă necălcată și rouă nescuturată până a ajuns la palat.

A bătut în poartă și a strigat:

— Deschide, împărate, că ți-am adus fluierul cel fermecat care cântă singur!

A ieșit împăratul. Cheamă și sfetnicii, și boierii.

După ce s-au strâns toți roată împrejur, Ion a scos fluierul și a spus:

— Fluier fermecat!

— Aud.

— Să cânți o horă, să joace toți curtenii.

A cântat fluierul o horă, și au jucat toți până la unul.

— Iată, luminate împărate, acesta-i fluierul care cântă singur și care am avut porunca să-l aduc.

Împăratul l-a luat, iar Ion a ieșit și a ținut drumul lui până unde era Zâna și s-a culcat fără grijă și a dormit somn voinicesc de trei zile și trei nopți, că era trudit de drum lung și nesomn.

Împăratul, curtenii, boierii au vrut și ei să încerce fluierul cel fermecat și i-au vorbit:

— Fluier fermecat, cântă-ne niște hore lungi, să jucăm!

S-a pornit fluierul să zică hore, și împăratul și curtenii au început să joace. O horă se sfârșea și alta începea, iar împăratul și cu boierii jucau pe întrecute, fiindcă fluierul era fermecat și la cântecul lui jucau și pietrele în jur. Și așa au jucat până au căzut posmol[5] la pământ, și tot săreau, căci nu știau cum să zică să steie.

La trei zile, aude Ion că cineva cântă și cuvântă:

— Du-te, Ioane, la palat și scoate-i afară pe sfetnici, pe boieri și pe împărat, că au murit toți jucând. De acum n-ai nici o grijă, căci n-are cine îți mai da porunci grele să te prăpădească. Eu am cântat și te-am scăpat de împărat și de sfetnici. Acuma ai rămas tu stăpân la palat, și a ta este împărăția cât încape în hotare.

Acesta era glasul fluierului fermecat.

Ion a ascultat de sfatul fluierului, a luat împărăția aceea în stăpânire și acum ce a mai făcut el? A trimis răvașe pe vânt, pe revânt, să ajungă curând prin toate satele, prin toate târgurile că face nuntă.

Și s-a strâns lume de pe lume, căci împărăția aceea era mare de n-o cuprindea gândul omului, și a făcut nuntă cu mese mari, cu lăutari.

Am fost și eu la nunta lor, am petrecut trei zile și trei nopți și i-am lăsat bând și petrecând și voie bună făcând, și

---

[5] *Posmol*, grămadă.

am venit la măriile voastre călare pe un fus și m-am apucat povestea de spus.

Bahmut, raionul Călărași

Grigore Botezatu. *Făt-Frumos și Soarele. Povești populare din Basarabia.*
Cuvânt înainte de Iordan Datcu.
București, Minerva, 1995, p. 79-97.